

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-538/13

**eVigilo Ltd
prieš**

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos

(Lietuvos Aukščiausiojo Teismo prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Viešieji pirkimai — Direktyvos 89/665/EEB ir 2004/18/EB — Vienodo požiūrio ir skaidrumo principai — Konkursą laimėjusio dalyvio sąsaja su perkančiosios organizacijos ekspertais — Pareiga atsižvelgti į šią sąsają — Eksperto šališkumo įrodinėjimo pareiga — Tokio šališkumo poveikio nebuvimas galutiniam vertinimo rezultatui — Apskundimo terminas — Abstrakčių sutarties sudarymo kriterijų ginčijimas — Šių kriterijų paaiškėjimas pranešus išsamius sutarties sudarymo motyvus — Pasiūlymų atitikties techninėms specifikacijoms laipsnis kaip vertinimo kriterijus“

Santrauka – 2015 m. kovo 12 d. Teisingumo Teismo (penktoji kolegija) sprendimas

1. *Teisės aktų derinimas — Viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarka — Direktyvos 89/665 ir 2004/18 — Sutarčių sudarymas — Vienodo požiūrio į konkurso dalyvius ir skaidrumo principai — Apimtis — Konkursą laimėjusio dalyvio sąsaja su perkančiosios organizacijos paskirtais ekspertais — Aplinkybė, kurios pakanka konstatuojant, kad pasiūlymai įvertinti neteisėtai — Įrodinėjimo pareiga*

(Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18 2 straipsnis, 44 straipsnio 1 dalis ir 53 straipsnio 1 dalies a punktas; Tarybos direktyvos 89/665, iš dalies pakeistos Direktyva 2007/66, 1 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa)

2. *Teisės aktų derinimas — Viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarka — Direktyvos 89/665 ir 2004/18 — Apskundimo terminas — Apskundimas siekiant, kad būtų konstatuotas konkurso sąlygų neteisėtumas — Termino skaičiavimo pradžia — Data, kai informuotas ir rūpestingas konkurso dalyvis suprato šias sąlygas, eventualiai iki pranešimo apie sprendimą dėl sutarties sudarymo dienos*

(Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18 2 straipsnis, 44 straipsnio 1 dalis ir 53 straipsnio 1 dalies a punktas; Tarybos direktyvos 89/665, iš dalies pakeistos Direktyva 2007/66, 1 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa)

3. *Teisės aktų derinimas — Viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarka — Direktyva 2004/18 — Procedūros eiga — Sutarčių sudarymas — Konkurso dalyvių vertinimo kriterijai — Pateiktų pasiūlymų atitikties pirkimo dokumentuose nurodytiems reikalavimams laipsnis — Leistinumas*

(Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18 2 straipsnis ir 53 straipsnio 1 dalies a punktas)

1. Direktyvos 89/665 dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo, iš dalies pakeistos Direktyva 2007/66, 1 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą ir Direktyvos 2004/18 dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo 2 straipsnį, 44 straipsnio 1 dalį ir 53 straipsnio 1 dalies a punktą reikia aiškinti taip, kad jie iš principo nedraudžia konstatuoti, jog konkurso dalyvių pasiūlymai įvertinti neteisėtai, remiantis vien tuo, kad tarp konkurso laimėtojo ir pasiūlymus vertinusių perkančiosios organizacijos paskirtų ekspertų buvo reikšmingų sąsajų. Perkančioji organizacija bet kuriuo atveju privalo patikrinti, ar egzistuoja interesų konfliktai, ir imtis tinkamų priemonių, skirtų jiems išvengti, nustatyti ir pašalinti. Nagrinėjant ieškinį, kuriuo siekiama panaikinti sprendimą dėl sutarties sudarymo remiantis ekspertų šališkumu, iš konkurso dalyvio, kurio pasiūlymas atmetas, negalima reikalauti konkrečiai įrodyti, kad ekspertų elgesys buvo šališkas. Iš esmės būtent nacionalinėje teisėje turi būti nustatyta, ar ir kiek kompetentingos administracinės ir teisminės valdžios institucijos privalo atsižvelgti į aplinkybę, kad eventualus ekspertų šališkumas būtų turėjęs poveikį sprendimui dėl sutarties sudarymo ar nebūtų jo turėjęs.

Iš tikrųjų interesų konfliktas kelia pavojų, kad viešoji perkančioji organizacija vadovausis su nagrinėjamu pirkimu nesusijusiais kriterijais ir vien dėl to pirmenybę teiks kuriam nors konkurso dalyviui. Taigi, toks interesų konfliktas gali lemti Direktyvos 2004/18 2 straipsnio pažeidimą. Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad dėl aplinkybės, jog perkančioji organizacija paskyrė ekspertus, kuriems pavedė jos vardu įvertinti pateiktus pasiūlymus, neišnyksta jos atsakomybė laikytis Sąjungos teisės reikalavimų. Siekiant nustatyti, ar ekspertas buvo šališkas, pirmiausia reikia įvertinti faktines aplinkybes ir įrodymus, o tai turi padaryti perkančiosios organizacijos ir administracinės arba teisminės kontrolės institucijos.

Kiek tai susiję su šio fakto įrodinėjimo taisyklėmis, pažymėtina, kad pagal Direktyvos 2004/18 2 straipsnį perkančiosios organizacijos ūkio subjektams turi taikyti vienodas sąlygas, jų nediskriminuoti ir veikti skaidriai. Iš to matyti, kad joms priskirtas aktyvus vaidmuo taikant šiuos viešojo pirkimo sutarčių sudarymo principus.

Taigi, jeigu konkurso dalyvis, kurio pasiūlymas atmetas, pateikia objektyvios informacijos, keliančios abejonių dėl perkančiosios organizacijos eksperto nešališkumo, būtent ši perkančioji organizacija turi išnagrinėti visas reikšmingas aplinkybes, kurios lėmė sprendimo dėl sutarties sudarymo priėmimą, kad būtų išvengta interesų konflikto, jis būtų nustatytas ir pašalintas, ir prireikus prašyti šalių pateikti tam tikros informacijos ir įrodymų.

(žr. 35–37, 42, 44, 47 punktus ir rezoliucinės dalies 1punktą)

2. Direktyvos 89/665 dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo, iš dalies pakeistos Direktyva 2007/66, 1 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą ir Direktyvos 2004/18 dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo 2 straipsnį, 44 straipsnio 1 dalį ir 53 straipsnio 1 dalies a punktą reikia aiškinti taip, kad jais reikalaujama, jog deramai informuotas ir įprastai rūpestingas konkurso dalyvis, kuris galėjo suprasti konkurso sąlygas tik tada, kai, įvertinusi pasiūlymus, perkančioji organizacija pateikė išsamią informaciją apie savo sprendimo motyvus, pasibaigus nacionalinėje teisėje numatytam terminui turėtų teisę apskusti konkurso teisėtumą. Pasinaudoti tokia apskundimo teise jis gali iki paskutinės sprendimo dėl sutarties sudarymo apskundimo termino dienos.

(žr. 58 punktą ir rezoliucinės dalies 1punktą)

3. Direktyvos 2004/18 dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo 2 straipsnį ir 53 straipsnio 1 dalies a punktą reikia aiškinti taip, kad iš principo jais perkančiajai organizacijai leidžiama vykstant viešajam pirkimui konkurso dalyvių pateiktų pasiūlymų vertinimo kriterijumi laikyti tokių pasiūlymų atitikties pirkimo dokumentuose įtvirtintiems reikalavimams laipsnį.

Iš tiesų, minėto 53 straipsnio 1 dalies a punkte pateiktas pasiūlymų vertinimo kriterijų sąrašas nėra išsamus, todėl perkančioji organizacija turi teisę nustatyti kitus sutarties sudarymo kriterijus, jeigu jie susiję su sutarties dalyku ir nepažeidžia Direktyvos 2004/18 2 straipsnyje nustatytų principų.

(žr. 60–62, 65 punktus ir rezoliucinės dalies 2 punktą)